

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
28-339 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-62-83

SOBIESCIANA.

Zbliżająca się rocznica Odsieczy wiedeńskiej, zaczyna coraz bardziej poruszać umysły. Tak u nas, jak w Wiedniu, czynią się przygotowania do uroczystego obchodu tego faktu historycznego, mającego doniosłe znaczenie nie tylko w dziejach Polski i Austrii, ale i w dziejach całej cywilizowanej Europy.

O przygotowaniach tych wiedzą już czytelnicy nasi z niejednokrotnych wzmianek i artykułów. Nadal będziemy się starali w nieustannej ich o tem utrzymywać wiadomości i w tym celu otwieramy stałą od dziś rubrykę *Sobiesciana*, w której pomieszczane będą tak doniesienia o szczegółach przygotowujących się uroczystości, jak prace i artykuły o pamiątkach, tudzież dziełach sztuki, odnoszących się nie tylko do samego Sobieskiego, ale i do całej epoki jego.

Niebawem będziemy mogli powiedzieć nieco o czynnościach Komitetu krakowskiego, któremu już kilka zbiorów krajowych zrobiło nadzieję wzięcia udziału w Wystawie. Dziś wspominamy tymcza-

15190/1

sem o kilku publikacjach okazujących, że i na polu książkowym ruch zaczął się niemały objawiać.

Wiadomo, że znany i zasłużony zbieracz J. Łoski w Warszawie wydać ma dzieło jubileuszowe p. t. „Jan Sobieski, jego rodzina, towarzysze broni i społeczne zabytki.“ Będzie to zbiór 50 rycin in folio, będących odtworzeniem najlepszych obrazów i drzeworytów znakomitych zbiorów naszych, z tekstem objaśniającym, w ośmiu zeszytach. Cena 9 rsr., albo 10 zlr. w. a., które można spłacić ratami praenumerando, w miarę wychodzenia zeszytów. Całość ukończoną będzie w r. bieżącym.

Niez mordowany i popularny autor licznych dziełek ludowych Józef Chociszewski ogłasza prospekt na dzieło „Jan III Sobieski“. Będzie to życie i czyny Sobieskiego „w krótkości opowiedziane dla ludu i młodzieży,“ a ozdobione 12 rycinami. Niesłychanie niska cena (50 fenigów za egzemplarz nieoprawny, 75 za oprawny, i to jeszcze ze znacznym rabatem przy większych zakupach) ułatwi rozpowszechnienie książeczki, której dobrych tendencyj rękojmię daje nazwisko autora.

„Listy króla Jana III pisane do królowej Maryi Kazimiery w ciągu Wyprawy pod Wiedeń“ (Biblioteka Mrówki tom 161—163) Lwów, księgarnia polska..

Lucyan Tatomir wydał w ostatnich czasach aż dwa dziełka do tego przedmiotu odnoszące się: 1) „Wspomnienie o Królu Janie III“, Lwów, od-

bite tylko w 50 egzemplarzach i 2) „Ślady Króla Jana III w kraju naszym, 106 miejscowości w Galicyi zostających w związku z żywotem dziejowym i domowym Jana Sobieskiego“. Książka pamiątkowa wydana przez Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie.

Leliwa Ludwik Piotr: „Jan Sobieski i jego wiek“, Tom pierwszy 2 zlr.

Niewieski Stanisław „Opisanie krótkie zwycięstwa Polaków a klęski Turków pod Wiedniem r. 1883“ itd. dziełko popularne.

Niedawno wydobyto na jaw i na nowo w handel księgarski puszczono znaczną część nakładu publikacyi źródłowej z przed 20 lat, z której liczne późniejsze prace i publikacye o Janie III po większej części czerpały pełnemi garściami, a nawet po prostu przedruki robiły. Są to „Listy Jana Sobieskiego do żony Maryi Kazimiery, wraz z listami tej królewskiej rodziny i innych znakomych osób, przez J. Bandtkiego z oryginałów archiwum niegdyś Sobieskich przepisane“, które uporządkował, dalszemi pomnożył i przypisami opatrzył Antoni Zygmunt Helcel. Kraków 1860 r. Cena 6 zlr.

Na osobną wzmiankę zasługuje świeżo wyszła w marcowym zeszycie lwowskiego *Przewodnika naukowego* staranna i mozolna praca Juliana Kołaczkowskiego p. t. „Pamiętki po Janie Sobieskim“ Jest ona w tej chwili bardzo na czasie, skoro zawiera spis, opis i wiadomości o wszystkich pra-

wie przechowanych przedmiotach, z pamięcią Jana III związanych.

Jeżeli tu jeszcze wymienimy rozpoczęte pomnikowe publikacye Akademii Umiejętności, a mianowicie Waliszewskiego *Archiwum spraw zagranicznych francuskie do dziejów Jana III*, dwa tomy (lata 1674—1679), Kraków 1879 i 1881 i Fr. Kluczyckiego *Pisma do wieku i spraw Jana Sobieskiego*, tom pierwszy w dwóch częściach (lata 1629—1674) Kraków 1880 i 1881, jeżeli wreszcie wspomnimy tegoż samego niestrudzonego Fr. Kluczyckiego (który badanie tej epoki i tego panowania obrał sobie za monopol), ciekawe szkice w *Czasie* umieszczane, i wreszcie zajmujący opis samej walnej pod Wiedniem rozprawy w *Kalendarzu Czecha* na r. b., łatwo osądzi już każdy z tego pobieżnego wyliczenia, jak wielki ruch literacki i uczony objawił się w ostatnich czasach u nas około postaci króla bohaterskiego.

Osobne odbicie z Nr 65 „CZASU” z dnia 21 Marca 1883 roku.

Nakładem Redakcyi.

K. 15130/1